

ID06

12 december 2024

Finansdepartementet Skatte- och tullavdelningen
Enheten för skatteadministration, skatteavtal och
tullfrågor

Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Sofia.kinnunen.bengtsson@regeringskansliet.se

ID06AB remissvar på betänkandet Effektivare kontrollmöjligheter i systemet för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61)

Dnr: Fi 2024/01702

1 Sammanfattning

ID06 AB är ett icke vinstutdelande idéburet företag med uppdrag att utveckla och förvaltar ett behörighets- och informationssystem, ID06-systemet. Verksamheten bedrivs i syfte att verka för sund konkurrens genom att utveckla och tillhandahålla IT-system, IT-infrastruktur, IT-baserade söktjänster och annat stöd till företag, myndigheter och andra organisationer för att motverka arbetslivskriminalitet och annan ekonomisk brottslighet, främja säkerheten på arbetsplatser samt medverka till effektivisering och digitalisering av arbetsprocesser.

ID06-systemet är sprunget ur byggbranschen och används frekvent på byggarbetsplatser i landet men finns i dagsläget även representerat i fler branscher, exempelvis inom städ- och transportbranschen.

Bolagets ägarkrets består av branschorganisationerna Byggföretagen, Byggherrarna, Fastighetsägarna, Sveriges Allmännyttan, Installatörsföretagen, Maskinentreprenörerna, Plåt- och Ventföretagen, Glasbranschföreningen, Säkerhetsföretagen, Transportföretagen samt Måleriföretagen.

ID06 AB har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på den aktuella utredningen SOU 2024:61. ID06AB ställer sig i stort bakom samtliga förslag.

Nedan lämnar ID06 ytterligare synpunkter kring vissa avsnitt i utredningen.

2 Synpunkter på remissen från ID06AB

2.1 Uppgifter om underentreprenörer och bemanningsföretag (avsnitt 7.3)

I avsnittet förs resonemang om uppgifter som ska framgå i en begäran om utbetalning för skattereduktion. I avsnitt 7.3.3 föreslår utredningen att det av begäran om utbetalning ska framgå om underentreprenör eller bemanningsföretag har eller inte har anlåtats för hushållsarbete eller installationen av grön el.

Under avsnitt 7.3.2 motiveras varför utredningen inte vill förslå att det av begäran om utbetalning inte ska framgå vilken eller vilka under med entreprenör eller bemanningsföretag som har anlåtats för hushållsarbete eller installation av grön teknik. Som skäl anges i huvudsak att det skulle innebära en ökad administrativ börda för dem som är utförare och det inte skulle vara ändamålsenligt och effektivt för att motverka att skatteundandragande.

ID06 anser att det är mycket bra att utredningen föreslår att det framgår av begäran om utbetalning huruvida underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlåtats. ID06 anser därtill att det i dagsläget finns goda förutsättningar att även uppgifter om vilka företag som anlåtats bör framgå av begäran. Den administrativa bördan som anges i sammanhanget kan inte anses så betungande med tanke att de företaget som begär utbetalning förutsätts ha tillgång till uppgifterna.

Genom att Skatteverket skulle kunna ta del av uppgifter om underentreprenörer och bemanningsföretag ur ansökan om utbetalning, i kombination med förslaget om en möjlighet till tredjemansföreläggande (avsnitt 8.2), ges Skatteverket betydligt bättre möjligheter till effektiv kontroll.

Från bransch och myndigheter har det under senare år flaggats upp att inslagen av arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet har blivit mer frekvent när arbete utförs gentemot privatpersoner jämfört med det arbete som utförs business to business. Förklaringar till detta ligger i bland annat ett större fokus från myndigheter och beställare kring kontroll och förebyggande insatser. Detta innebär att det finns större behov av effektiva kontrollåtgärder när arbete utförs mot privatpersoner.

2.2 Möjlighet att dela uppgifter i personalliggare vid myndighetssamverkan (avsnitt 11.5)

Vikten av att den information som finns i personalliggaren hanteras på ett korrekt och säkert sätt är en grundbult i legitimiteten för hela reformen om

personalliggare. Intresset för den information som finns personalliggarna har visat sig efterfrågas från inte minst myndigheter vid sidan om Skatteverket.

Med den nya lagsstiftningen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet ges myndigheter som arbetar i uppdraget riktat mot arbetslivskriminalitet betydligt bättre möjligheter att dela information mellan berörda myndigheter.

Under olika avsnitt konstaterar utredningen att informationen i personalliggarna kan användas i andra myndigheters kontroll. Som exempel kan nämnas skrivning på sidan 296 , vilken handlar om möjligheten att ta del av personalliggaren elektroniskt.

”Krav på elektroniska personalliggare där uppgifterna kan överföras elektronisk bör enligt utredningen kunna förenkla inhämtandet av uppgifterna även för andra myndigheter. Även om kravet på elektronisk överföring endast avser överföring till Skatteverket, bedömer utredningen att det även bör vara möjligt för andra myndigheter att få del av uppgifterna elektroniskt ”

Det finns ett antal skrivningar i utredningen där det pekas på att nyttan av informationen i personalliggarna kan var aktuell i andra myndigheters kontrollverksamhet.

Det bör betonas att den information om personuppgifter som framgår av personalliggaren har som syfte att ligga till grund för Skattekontroll. Om övriga myndigheter ska kunna ta del av uppgifter måste det finns en grund för detta. Exempel på detta finns i lagsstiftningen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet.

Under senare tid har det uppmärksammats att myndigheter i samband med platskontroller, utan medverkan från Skatteverket, begärt att få ta del av personalliggaren. Begäran motiveras med den regleringen i lag 2024:307.

Personalliggaren innehåller känsliga uppgifter som måste hanteras med stor försiktighet och med stöd av gällande lagstiftning. Om myndigheter, vid sidan av Skatteverket ska beredas möjlighet att ta del av uppgifter utan att uppgiften delas via Skatteverket, så bör detta särskilt regleras.

2.3 Personalliggare i fler eller färre verksamheter (kapitel 12)

ID06 delar uppfattningen att verksamheter som redan idag omfattas av regelverket för personalliggare även fortsättningsvis bör omfattas. Problematiken kring svart arbete är fortsatt utbredd i berörda branscher. Sedan lagstiftningen implementerades 2007, inom restaurang- och frisörbranschen har ytterligare branscher tillkommit.

Inom ramen för arbetet i delegationen mot arbetslivskriminalitet har problematiken i berörda branscher beskrivits i ett vidare perspektiv. Det handlar inte bara om svart arbetet utan här förekommer i vissa delar multikriminalitet, fusk, regelöverträdelse med mera.

Regeringen beslutade tidigare under året om ett tilläggsdirektiv till delegationen mot arbetslivskriminalitet där delegationen fick som uppdrag att analysera specifika arbetskriminella upplägg i ett antal näringsgrenar. Vid sidan om restaurang-, bygg-, och kroppsvårdsbranschen pekades branscherna för städ och transport, samt säsonganställda inom gröna näringar ut för en djupare analys.

2015 presenterade Skatteverket på uppdrag av Regeringen promemorian, *Svartarbete och social dumpning – Förslag på personalliggare i ytterligare verksamheter*. Skatteverket skulle föreslå branscher, utöver de som redan omfattades av regelverket, där systemet med personalliggare skulle kunna ha betydelse för att motverka svart arbete. Förslaget mynnade ut i att personalliggare infördes inom branscherna kropps- och skönhetsvård, fordonsservice samt livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet. Lagstiftaren följde förslagen som Skatteverket presenterade.

I arbetet med promemorian analyserades även om fler branscher, utöver de som slutligen ingick i förslaget, skulle kunna vara aktuella. Städ- och transport var med in på upploppet men valdes bort. Skälet för detta var då främst frågan om tillgänglighet till verksamhetslokaler i vilka Skatteverket kontroller genomförs.

Förutsättningarna att ha personalliggare i branscher med verksamhet som mer kan karaktäriseras som ambulerande har förbättrats sedan 2015. Inte minst finns möjligheter till mobila lösningar för personalliggare, geofence, biometri med mera vilka erbjuder registreringsmöjligheter i olika miljöer.

Mot bakgrund av den problembild, ofta med koppling till arbetslivskriminalitet, som finns inom städ- och transportbranschen bör det på sikt övervägas en reglering om krav på personalliggare även i dessa branscher.

2.4 Skatteverket bör inte ges rätt att förelägga företag att lämna in uppgifter i personalliggaren enbart för att kunna genomföra riskbaserat urval (avsnitt 14.4.2)

Skatteverket saknar i dagsläget möjlighet att begära in uppgifter ur personalliggaren enbart i syfte att användas för riskbaserat urval.

ID06 anser att en sådan möjlighet skulle vara önskvärd. Detta i syfte att kunna effektivisera Skatteverkets kontroll med utgångspunkt från risk och väsentlighet och med detta bidra ytterligare till en effektiv kontroll.

2.5 Effektivare kontrollbesök – nytt syfte och nya befogenheter (kapitel 15)

Särskilt angeläget att förslaget i detta kapitel regleras med lagstiftning. Genom att Skatteverket, utöver kontroll av dokumentationsskyldigheten, även kan kontrollera uppgiftsskyldigheten ökas legitimiteten för regelverket med personalliggare i stort.

Sedan reformen infördes 2007 har det regelmässigt framförts kritik mot att fokus med kontrollerna har varit att kontrollera att verksamma på en arbetsplats varit registrerade i personalliggaren och om så inte är fallet så kan frågan om eventuell kontrollavgift aktualiseras. Synpunkterna handlar ofta om att Skatteverkets bedömningar om när kontrollavgifter kan vara aktuella har varit för strikt.

Tankarna bakom reformen är bland annat att Skatteverket med hjälp av realtidskontroll skulle kunna identifiera företag där problematiken med svart arbetskraft kan vara aktuell. En perfekt skött personalliggare innebär inte alltid att arbetsgivaravgifter redovisas och betalas korrekt. Genom att Skatteverket med ett effektivare kontrollbesök ges möjlighet att ställa frågor och göra jämförelser med tidigare till Skatteverket redovisade uppgift förbättras möjligheterna att identifiera företag där arbetsgivaravgifter inte redovisas och betalas korrekt.

I sammanhanget bör nämnas att i förutsättningarna för ett effektivare kontrollbesök ligger även att medarbetare på Skatteverket ges möjlighet att tekniskt ha tillgång till uppgifter som finns i exempelvis skattedatabasen i samband med kontrollbesöket. Om så inte blir fallet så finns det en risk att kontroll i realtid inte blir tillräckligt effektivt, och därigenom uppnås inte syftet.

Eventuella frågor med anledning av remissvaret besvaras av Conny Svensson (Senior Adviser ID06 AB) conny.svensson@id06.se

Eva Håkansson (VD ID06 AB)